

№ 169 Łódź, Piątek, 9 lipca 1984 r. **ה'תשס"ד** **ה'תשס"ד** **ה'תשס"ד** № 169

Адрес Редакции и Администрации: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71. משרד, 21 פיוטרקווא, 224-71. אדרסה מן רעדאקציע און אדמיניסטראציע:

גרויסע רעדע פון מײַן. העס וועגט אַקטועלע פראגען

Dr.
Wajnberg
מחנך. מוז' לינגטון, הארץ און סקלדאוו.
קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
נאכמיט יעצט פליעמריסאווער 145
סעל. 126-02
ממס אן פאן 9-10 מדיה, 4-3 8-9 און.

סאציאליסטישע קאמוניסטישע מאניפעסטאציע

און אנדערע גרויסע גאסען-מאניפעסטאציעס אין פאריז

פאריז, 8 (ספ. טעל.) פון שבת צו געשניטן זיך פארפאסטע ביים פרעזידענט הינדענבורג אין בויזעק.

די היגע פאליטישע קרייזען גיבען צו דער דאזיקער ווייז א וויכטיגע בעדייטונג.

מלוכה-פרעזידענט צוריקגע-קומען הייז ווארשא

ווארשא, 8. (טעלעגראפיש פון מאנאטער קאד) רעספאנדענט האלט 6 אין אונזער אין דער מלוכה פרעזידענט מיט דער פרוי און דער סאניטע צוזאם-געקומען קיין ווארשא.

פארשע קאנגעז וועגען א-מאנאטאר אין פערלי

פאריז, 8 (ספ. טעל.) געכטען זענען זיך פונדערגעגאנגען קלאר גען וועגען א-מאנאטאר אין פראנצויזישען א-מאנאטאר אין פערלי פראנסעז פאנס.

עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די קאנגעז וועגען פאלשע.

האנפערענץ פון דיי בארטישע מלוכות האט זיך אנגעהויבען אין האווא

רייז, 8 (ספ. טעל.) פון קאונג מעלדעט מען, אז דאס האט זיך געכטען געשענען די קאנפערענץ פון דיי בארטישע מלוכות: עסטלאנד, לעטלאנד און ליטע.

רייז, 8 (ספ. טעל.) דער צווייטער פרעמיער הערע קומט קיין קאונג, כדי צו בעוועגען ליטע צו פיהרען א פאליטיק לויט דעם וואונט פון פראנק-רייך.

מענדל בייליס געשטארבען

נאך 13 יאהר ווי אין אמעריקא

פאריז, 8 (ט"א טעלעגראפיש) דא איז געשטארבען מענדל בייליס.

געשטארבען מענדל בייליס, נאך 13 יאהר ווי אין אמעריקא.

ענטדעקט א סערום נעגעזינדער-פאראלטיש

פאריז, 8. (ספ. טעל.) די בעקאנטע דאקטאר ריס פון גענעראל-לאבארטאריע אין גינזאק, פאליק, בילאקא דזשעקאן האבען ערפינדען א סערום נעגעזינדער-פאראלטיש, כדי צו ווייזען, אז די אייגנע

גירוש פון יודען אין טערקיי

סטאמבול, 8. (ספ. טעל.) קיין סטאמבול קומען טויזענדע און מאסענען יודען, וועלכע ווערען אויסגעוויזען פון טיף טערקיי און פון שטח פון די דאדאנעלען, אין אדריאנאפאל האבען די יודען בעקומען א פער-פעל צו פערלאזען די שטאט אין פערלאזען פון 48 שעה.

דער סטאמבולער רב בעמיהט זיך צו בעוועגען די דאמאסען יודען, וועמענען צאהל בעטערעס 8

דעם פרייטאג אונזער וועט דער גאנצער שטאטער-עולם קומען בעגריסען דעם הויב'ן גאס, דער שטאט פון דער יודישער אפערעטע, דער ראמאנטישער ליבהאבער און ווינער

מיכאל מיכאלעסקא

וועלכער וועט זיך פרעזענטירען אין דעם גרעסטען אמעריקאנער שלאגער אין טעאטער, "ראומאטישטיש"

געלעכטער בון פערען, אויסגעווענדליכע שפאנען, האנדערטער יודען און קונדעס, דראמאטישע מא-סענען און פאליטישע סענעס דאס האט אים געבן מיכאלעסקא

מיכאלעסקא אין דער אפערעטע דעם טאטענ'ס ניגון

דעם טאטענ'ס ניגון, וועמענען איך מיט איינער פריינד און בעקאנטע, פרעזענטירט איך דעם פרייטאג אונט און בעשטעלט איך מיט איינער פריינד און בעקאנטע.

דער, וואס קויפט א הויז

פון האבען פוילישע פירגערשאפט, אדער א געהעריגע דערלויבעניש, וועגן געלד רעדט זיך ביזשט...

(2) די לאדער האט געטעטען ערשטעלונג בעקומען א פערזאנלעכע, אז אין פאלען ווען עס ערשטעלעט א ספא בלאג דעם באציאנאלעטע פון דעם, וואס גייט זיך קליינע א הויז, צו א פלאץ, צו סתם אגאנצעוועלכען מאלאנטעק - דאך מען פאר'ן צייטראגען איהם אין היפטעק-בונד, פארע-רע א בירגערשאפט-בעשטעטיגונג, אדער מ'דארף

היינט - גראנאכ'ס לעצטע פארשטעלונג אין "ראומאטישטיש"

שיינא'ס און פויסט'ס וועט דער מיסער אויפפיהרען אין דייטשער שפראך

היינט גיט גראנאך זיין לעצטע פארשטעלונג אין לאדער, ער איז באקעקומען דעם פערלאנג פון

דעם פרייטאג אונטער איינער געזונד!

האנקע אויף וויסנע (בונד-קאנקעוויסט)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיי מעטאדע העלפן ריזיקע אונזער גראנאכ'ס איהם אפעראציעס פון אלע מינים בונד-קאנקעוויסטע (וויסנע) אפילו די עלטסטע און געזונטהייכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאנען און קיטשעס בעזייטג אין דורך פערלענען ספע-ציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקריממע רוקענען-בויך (ווי-קערס) ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען אויף ביינער-שווינדלונג און אלע אנדערע סעלעקט ארטא-פעדישע הייל-גומי-באנדאזשען אויף פלאמפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפט-מאדעלען, אויף זשילאקעס. - גומי-זאקן לויט מאס. קיינסטליכע הענדלונג פון ספעציעלע ארטאפעדישע פאר הייל-ארטאפעדישע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ

לאדער, פיראמאטאליש 9 (ארגינסקא)

(פראנט פארטען), טעל. 177-09 נאנט פון לאדער סאבירקס-באהאנזיך

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע אינאונדעדיגט גייט, צאהלרייכע דאמאגאנען און דאנק-בריה.

(אין זעכערס אויף טעלעגראפ 2 און 4 און אייגענע הייזער)

פון אויסלאנד

8,15 בוראפעס - אפערע, 8,30 אפערע, 8,45 פארט - סימס, קאנצערט, 9 פראג-סימס, קאנצערט.

MAOK
TEPI ROBOCTWO

יאפאנישער פרייז אין ווארשא

ווארשא, 8 (טעלעגראפיש) היינט איז געקומען קיין ווארשא דער פרייז קיין מיט וויין פרייז, פרייז קיין געהער צו דער יאפאנישער קיזערייכער סאליטע, ער קומט קיין ווארשא פרייטאג.

פונט אלץ צו בעפרייט

סטאטוסקין

טעלעגראפ פון הרב קוק צום ווינער אויבער-ראביןער

ווייז, 8 (ט"א טעלעגראפיש) דער אויבער-ראביןער פון ווייז, האט בע-קומען א טעלעגראמע פון הרב קוק פון ארץ-ישראל וועגען דער סכנה וואס ס'ווערט סטאטוסקין.

אין דער טעלעגראמע ווערט געזאגט: "טוט אלץ צו בעפרייט סטאטוסקין."

Dr. med.

L. Berman

צעגעלדיאגא 15, טעל. 149-07

ספעציעלע ארטאפעדישע פאר הייל-גומי-באנדאזשען קראנקעוויסטע, מענער-שוועכע-בעהאנדלונג פונעם און מעכטעלע בעהאנדלונג.

צו ער ארט אונטער 11-8 און 8-4 און וואס פון 1-9 געזאגט פאר אויבערמאסטע - לעטשניצע פרייזען.

Dr. med. **Trepman**

צעגעלדיאגא 4, טעל. 216-90

ספעציעלע ארטאפעדישע פאר הייל-גומי-באנדאזשען בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע אויך אלע ארט אנאלין געהאט און פון 12-8 און פון 9-5 און וואס פון 1-9 געזאגט פאר אויבערמאסטע - לעטשניצע פרייזען.

DR. MED.

H. Rózaner

היינט ווענערישע קאנקעוויסטע און ווענער-שוועכע NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.

עכטענע פון 10-8 און פון 8-5 און.

„נייער פאלקסבאט“

דאנערשטיק
9 יולי 1934

דאנערשטיק
9 יולי 1934

די איינציגע הערשער פון דייטשלאנד זענען די גרויסאיינזאמלער דאס איז די איבערצייגונג פון דער ענגלישער רעגירונג

ווייזט אן אז מען דארף דא נישט ערלויבן קיין שום
אויסצוגעווענליכעס, ווייל די פערשטענדיגונג וועלכע
זיך פארשפרייט ווערט, אז מען וועט ענגלאנד און פראנקרײך
שטיצן דאס וואס די פערשטענדיגונג יסודות ווי אויף
א געלעגנהייט געשפרייט מען זי וועט אפילו ווי
פרייבילדיק, ביי דער רעגירונג געפאלען זיך און
אונטערברענגען.

נאך פאפולער יאָר בלאנדזשען איז דער יאָר
סטער האט ענגלאנד ענדליך געשלאסען זיך און
צוהילען צו בעלזשען, אפער דאס איז נישט גע
ווערענע געלט פראנקרײך באר אלהיפה, פאר איהר
גנצען.

די אויפמאכע פון דער געמיינזאמער פאליטיק
איז אונטערברענגען די מלחמה, נאך אירער זי
וועט אויספירען. דערלעב פאליטיק האט אויך די
אויפמאכע פערשטענדיקע דעם פראקטישען אופן פון
איינזאמלען פון די סאנטישע און דער פאלקער
ליגע.

טערגעאנזער און אפילו אפער וויכטיגער פון איין
האלט פון די ארטיקלען איז דער אינהאלט פון די
קאר קאנטרען, און עס איז איהר, מסתמא, בעקאנט,
און קאנטרען האבען א געוואלדיגע איינפלוס
אויף דער ענגלישער מיינונג, ביט, למשל, א קאק
אויף די קאריקאטורען פון פערמאטען קאריקאטור
טירוסט לאז — וועלכע די „איינזאמלער“
וויכטיגער יעדעוואס א האלפער זיט, די צאלע לעזער
פון דער דערמאנטער צייטונג שטייט איבער צוויי
מיליאן. טייערער לעזער לייענען נישט די אר
טיקלען. אפער לאזט קאריקאטורען ווערן אלע, עס
זענען נאך פאראן א סך אנדערע קאריקאטוריסט
טירוסט פון דעם טיפ, וועלכע אפאקירען טעליק דעם
היטלער-דעושיס, דאנענען האט איהר נישט געווענע
קיינ וואו קאריקאטור, וואס זאל איהר געמען. איז
שוין. דאס איז לויט מיינונג ווערן קאריקאטור
ריסט.

דער פאליטיקער האט זיך אויך אויסגעזאגט
ווענען בארעט בעזוך אין לאנדאן, און האט אנגע

אז אפער אנדערער רעגירונג איז דייטשלאנד, דאנען
גען און איבער בעקאנט ווערן טייערע איינזאמלער
היינט ווענען דער עקאנאמישער סיטואציע איז
דייטשלאנד. די דייטשע ווייטשאפטליכע קאנטאסטרא
פער רופט זיך אס אויך דער אלגעמיינער לעזער פון
דער וועלט, האט דערפאר די ברייטשע רעגירונג
דאס פולע רעכט אנגענומען פערשטענדיגונג מיט
לעזער געגען די נישט-געוואונענע אפאקירען פון
דער דאזיגער סיטואציע. און נאך מעהר דאך זי
וואכען דאס זאל נישט פליצט איבערשט ווערען
פון וועלכער עס איז קאמפל קאצט פון מלחמה-סא
ראקטער.

צום סוף האט נאך דער ענגלישער פאליטיקער
אויפגעקומען געמאכט און איהר די לעצטע טעג האט
זיך ווערן פערמאטען די צאלע פאליטישע קאריקא
טורען געגען דייטשלאנד. איז דער אויסלעזער
פרעסע — האט דער פאליטיקער געזאגט — לייענען
מען ווערן אויסגעקוקט, און דאס איז אפער דאס
וואס עס שרייבט די לאנדאנער פרעסע, אפער איז

און די לעצטע געשעענישען אין דייטשלאנד
האבען אויסגעווען אין דער ענגלישער עפענטליכער
לעזער מיינונג א שארפע ווענדונג געגען דעם היטלער
רעזשים וואס זיך שוין בולט אויסגעווען פון די
לעצטע ענגלישע פרעסע-שטימען, וואס פאר א יאָר
האט אפער די לעצטע געשעענישען אין דייטש
לאנד, האבען געמאכט אויף די ענגלישע רעגירונג
קרייזען קען מען דייטליך זעהן פון א געשפירען
האט א פארשטענדיק פון א פאליטישער צייטונג האט
געקאנט מאס א בעקאנטען ענגלישען מלחמה-מאן
דער פאליטישער זשאנעראליסט האט זיך געווען
זעט צום ענגלישען מלחמה-מאן מיט דער ביטע זיך
אויסצוגעווען ווענען די געשעענישען און ווענען
זייער ענדליכער לאגע אין איראפע.

די ענגלישע רעגירונג — האט דער ענגלישער
פאליטיקער ערקלערט — איז געווען צו דער איר
פערזענליכער וואס איז אפער געווען פון דער
לעצטע איז דייטשלאנד ווענען די גרויסאיינזאמלער
לעזער. די ווענען מעכטיגער אפאל ווי די יונקערס.
און זי האבען דאס אין א גרויסער מאס מיטגעוויקט
נאך דאס מאכט זאל איבערגעגען צו די „ברוינע הענד
לעזער“ די האבען נישט געוואלט אפאקירען געמאכט
כדי פאר צו ווערען פון די פאר די יאָר נישט
געקומען פראפעסיאנעלע פערמאטען, וועלכע האבען
אין פראקטישען און ווייטשאפטליכע לעזער פון
דייטשלאנד געשפילט א גרויסע ראלע. געשענען
אין דאס לאנד אין די צייטען פון דער רעפובליק, און
אין געקומען צום אויסדרוק אין דער סאציאלער
געזעלשאפט, וואס איז נישט געווען ווערן געקומען
פאר די איינזאמלער-לעזער, וועלכע האבען פאר יעדע
דעם פריי געוואלט קאנקורירען מיט דער אויסלעזער
דייטשער איינזאמלער. די גרויסאיינזאמלער האבען
דערפאר אנגענומען צו פערזענליכע היטלער מיט
געלד און דאן האבען די איהר אלס מעהר און
מעהר געהאלטען אין זיין אפער. אפאקירען האבען
זיך אויפן „זאטער“, היטלער האט אפאקירען בע
קומען דעם קאמפאניע. די היטלער וועלכע זיך
האט אויך זיך גענומען בלונד דער גרויסאיינזאמלער
סטייט, האבען איהר איינגעלייגט געוואונען זיך
און ווענען מען געזען פראקט געגען די פרא
פערמאטען אפאקירען פערמאטען, צו דער גרויסער
צופרידנהייט פון די איינזאמלער-מאנאטען ווענען
די פראפעסיאנעלע פערמאטען פערזענליכע געווארען
אפער איז דעם פראקטע ווענען געווען בעהאלטען
פערזענליכע קאנסעקוענצען.

ביי אונז אין ענגלאנד, שפילען די אפאקירען
טעג טערגעוואלדיקע ראלע. די לעצטע פראפעסיאנעלע
געלע פערמאטען, די דאס פון דער ווייטשאפטער
באריקער געגען קאמפאניע די לעצטע איינזאמלער האט
זיך אויך געקומען אין דייטשלאנד — אפער דער
צוואן פון די „ברוינע הענד“ האט די דאזיגע באריקער
אפאקירען. דער רעפולטאט איז געווען דער
און די דערמאנטע היטלער אפאקירען, וועלכע זיך
קורטען זיך היינטזענליכע פון ספערען, וואס פערזענ
געבוישט, ווענען מען האט שוין שטענדיגען אויסגע
שטעלט געווארען אויף דער איינפאקירען פון דער קא
מאנאטען איינזאמלער, וועלכע איז לויט איהרע
גאנץ פערמאטען ענטשפרינגען אפער צו איהרע
אמאריטעטישע פרינציפען דעם געדאנקען-גאנץ, פון
די דאזיגע מאטען, מען האט דערפאר געמאכט
אפאקירען אפאקירען „ריינגונג“ אפער מיט אנדערע
ווערענע: מען דאס וואס איז די פערמאטען וואס
געשענען אין דייטשלאנד.

— עס איז נאך דאס צו פערזענליכע דעם
פאקט, אז די רייכטומער איז געבליען אין דער
רעלע פון א גייטראלע אפאקירען, בער היט
לעזער האט מיט די אייגענע פארטייכחולח דער
שטיק דעם בונט פון די פיהרער, דינע אפאקירען
נאכגעשטען בחרים און מיטאריטיטער, אויב עס
האט אמאל קומען דער טאג ווען דייטשלאנד וועט
פערמאטען פערמאטען די שטייט פון 30 יאָר
3 יאָר, פערמאטען וועט זי וועט דאס די רייכטומער
אויסמירען די פערמאטען און דאס האט זי צו
באקער די אויף געהאטען נאכגעשטען איינזאמלער.
אין דערמאנטען האבען די געשעענישען
אין דייטשלאנד אויסגעווען אין לאנדאן דעם איינ
דריק אן היטלער האט בדעה אויסגעגען די גע
לעגענדישע און געפירט זיך פון דער קליקע א
האט אפאקירען דערמאנטען אפאקירען פון דער
פרעסע קאמפאניע ווענען אין ערשטען טאג נישט
געווען און פרייבילדיק, אפער די דאזיגע שטייט
האט נישט לאנג געדויערט. פון איהר זיט האט
מען זיך דערמאנטען און די ווענען דעם האט נישט
הערגרייכט היטלערס שטייטענדיק האבען שטעלען
מיט זיך נישט פאר קיינ גרעסערע ווערען פון די
וואס ווענען דערמאנטען געווארען. פון דער אפאקירען
זיט האט מען זיך געמאכט אן צושטענדיקענדיק
רייזע פון די ברוינע פערמאטען היטלער דעם
אפאקירען פון זיין רעגירונג דורך דער צושטיימונג
פון דער רייכטומער, וועלכע מוז אין די אפאקירען פון
פאקטאטען אפאקירען אפאקירען אפאקירען אפאקירען
אפאקירען אפאקירען קריסט-דאנאטען אין איראפע.

די ברייטשע רעגירונג קען אין דעם פאל זיך
נישט ערלויבען דעם לאקסען פון וועלכען עס איז
ספעציעלע דעם ערלויבונג פון די אפאקירען עס
זיט געמאכט די דייטשען אליין. פון דעם שטאנד
פאקטאטען האט לאנדאן גארנישט צו זאגן ווענען

וואס דערצעהלען די אנמלאפענע נאצי-עמיגרנטען

רעהם האט ווענען דעם בעשלוס גארנישט
געוואוסט. ער האט אפער פערשטענדיק, אז מען
וועט אויסלעזען די שטורם-אפאקירען. ער האט
זיך דערפאר געווענדיק צו די אייבערגעווענדיק
דער און זיך אנגעפראגט ווי וועלכען זי זיך
בעזונדער ווען מען זאל איינגענען אויסלעזען די
אפאקירען, זי וואלט נישט געווען קיין פלאן
דורך שטארקע דעמאנסטראציעס אונטערצושטעלן
כדי דעם וועלכען, אז די אפאקירען
זאלען נישט פאנדרענעלעזען ווערען. די
דעמאנסטראציעס האבען געוואלט פארקומען אין
די ערשטע טעג פון חודש יולי, דערפאר איז אפער
נישט געווען קיין וויד ווענען אויסטערשטענען
געגען היטלער.

איינער פון די אייבערגעווענדיקער, לויטע, האט
זיך נישט געקענט ענטשידען צי זאל ער
דאסלען פאר היטלער'ן אדער רעהמען און ער
האט בעשלאסען זיך צו פערלעזען אויך געבעלען
וויסענדיק, אז ער וועט שוין אויסגעשטען דעם
ריכטיגען וועג פאר וועמען עס לויט אין געגענע
נעם פאל צו האלטען. געבעלען האט טאקע אויס-
געווען, אז עס איז גלייכער צו געהען מיט
היטלער'ן. ער איז גלייך צו איהר אפער, בכדי
איהר צו בעווייזען זיין טרייטאט און ווענען אלעם
דערפאר. אלע דיי — היטלער, געווייב און
געבעלען האבען דאן בעשלאסען זיך אויסצושטעלן
דעם פלאן, וואס איז אויסגעצייכט געווען פון
גערינגען.

ווי די אנטלאפענע דערצעהלען האט זיך די
רייכטומער און אונטערברענגען דעם אויסשטענען
נישט בעשלייגט. זי ווייזען נאך אן, אז דער
פיהרער פון דער רייכטומער, גענעראל פריסט —
איז אנטלאפער פריינד פון צומאנדעלען שליכער.

לעמענטען, וועלכע זענען ווידער געקומען צום
ווארט, געפערט אונטערברענגען די סאציאל-
רדיקאלע עלעמענטען, וועלכע זענען היינטזענדיק
געווען פערשטען אין די שטורם-אפאקירען.
ענטגלייכע ענטשלאסען האט זיך ערשט היט-
לער נאך זיין ווייט ביי מוסקווי. דער לעצטער
האט איהר אויך געזעצט פאר צו ווערען פון
ווייט דעמאנסטראציעס.

געבעלען האט אין די געשעענישען שיל-
דערען די נאצי-עמיגרנטען אויך פאנדרענען אופן
אין מיטען חודש מאי האט געבעלען אפאקירען
א בערעטונג מיט רעהמען א איינזאמלער פריינד. עס
האט זיך געהאנדעלט ווי אויף וואלט דאך מעגליך
געווען צו צווייטען דעם וואונדער. אויך
דער אונזיגונג, אז א צווייטע רעוואלוציע וואלט
טאך מעהר פערזענדיק די לעצטע פון דייטשען רייך.
נאך אין לענד ווי אויך אין אויסלאנד, האט גע-
בעלען כסדר געצונטערט „און די ס. א. איז די
דאנען היטלער האט געווען היינטזענדיק.“

ווען היטלער איז אפער צווייגעקומען פון
ווייט ביי מוסקווי, און ערקלערט, אז ער וועט
אלץ שוין בכדי צו מאכען א סוף, האט געבעלען
באלד געענדיקט דעם פראקט. ער האט איבער-
געפירט מיט רעהמען און די איבעריגע ס. א. א.
פיהרער, וועלכע וואלטען איהר געקענט קאמפאניע-
מיטירען. גערייגט איז נאך פון מיהער געווען
גרייט צו מאכען א סוף מיט די „רדיקאלען“. די
בייזע גערייגט מיט געבעלען, הגם זי ווענען זיך
בלוט-טאטען, האבען זיך באלד פערמאניגט
דער ארבייט. עס איז בעשלאסען געווארען צו צוויי-
צווייטען די ליקווידיציע אין דער העלפט פון
חודש יולי דורך איינצונעמען א אויסשטענען פון
די שטורם-אפאקירען אין שווייץ.

ווי עס איז געווען צו ערווארטען האט זיך
איינע פון דייטשלאנד אפאקירען א יינער שטראם
פון צומאנדעלען. דאס מאל זענען עס רעשטלעך
פון די שטורם-אפאקירען, וואס האבען גערא-
טעוועט זייער לעבען פון היטלער'ס „פערשטענדיק“
פון פראקט מעלדעט מען, אז מען האט שוין דאס
געזעהן דעם בעקאנטען דר יאָהאן פאן לעזערס.
דער געווענער רעדאקטאר פון „אנאליז“, מלחמה-
קאמיטאר פאר קייטור-פראקטען אין דייטשען רייך.
לעזערס איז א בעקאנטער פאנדרענען-העזער און
אויסשטענדיק פון ערווארטען סאט. ער איז דאס דער
מחבר פון די שטענדיכער ביכער „יערוואלעס“
עקספערט — יודען ראש, יודען ווענען זיך אן.
לעזערס האט אויך געהערט צום ראדיקאלען פלינגעל
אין דער פארטיי. די אנטלאפענע נאצי-העלערען דער-
צעהלען, אז בער די געשעענישען אין דייטשלאנד האט
עס זיך נישט געהאנדעלט ווענען א אויסשטענען פון
שטורם-אפאקירען געגען היטלער'ן נאך להיפאן,
עס האנדעלט זיך ווען א פערמאטען-קאקט מצד הייט-
לער'ן געגען די שטורם-אפאקירען.

איינע פון די שטורם-אפאקירען האבען שוין פון לענג
געוואוסט, אז היטלער וועט פאר ווערען פון די
שטורם-אפאקירען צו צווייטען איינזאמלער און נאכמעהר,
צו צווייטען אויסשטענדיקע סיבות, אין די רייזען פון
די שטורם-אפאקירען האט מען געשמוקט ווענען א
אונגלייכענע פארשלאג מצד ענגלאנד, אז היטלער
זאל פאנדרענען די שטורם אפאקירען דערפאר
וועט מען פארלעזען דייטשלאנד זיך בעוואונען.
היטלער'ן איז געווארען קלאר, אז די איינזאמלער, וואס
איז געווארען פאר דייטשלאנד אלס געפאנער-
ליכער, וועט ער קענען צווייטען אפער אפער
וועט פאר ווערען פון די שטורם-אפאקירען. אין לענד
ווערן האבען די ווייטשאפטליכע רעקאציאנערע

צי שטעהען מיר פאר א בעוואונענע קאנפליקט אויפ'ן ווייטען מזרח?

דער יאפאנישער איינזאמלער ווי אויך, נאכן אויס-
באיען קאמפאניע-ליינעס צו שטעלן א טראכט-
געזיט פארן אנדערע מיט צענטראל-אזיע.
דער דאזיגער פלאן, וואס פאנדרענען רייזע
בער סומען ווי אויך א לאנגע צייט צווייטע
פיהרען צו ווערען געהאט נישט אריין אין דער קאל
קלאזע מלחמה אפערצייטע ביי זיין רעגירונג.
דאנענען די מליטערישע פארברייטונגען און דאס
קונסט געלונגען. דער ווייטשלאנד פון דער צו-
טיבער פאנדרענען איז אויף גרויס, דער פאנדרע-
סיום פיהרען, נישט קוקענדיק אויף די רעפערענסעס
און די טעריטאריע פון מאנדזשוריען איז אזוי
רויג, אז עס איז אונמעגליך דאס איינצוהייערען
ארדונג.

די יאפאנער ווענען איצט איבערגעגאנגען צו
א נייטע סיסטעם פון קלאנדיקאציע: זיי שווימען
ארויס די אייגענע מאנדזשוריעשע בעפעלקערונג צו
דער רויטער גרעניץ און אויך איבער דער גרע-
ניץ און קיין מאנדזשוריען שיקען זיי קארעאנער
אלס א עלעמענט. וואס איז מעהר איינפאקירען צום קלי-
מאט און אויך וויכטיק, ווייל אין קארעאנער ערשען
שוין די יאפאנער 30 יאָר.

דערפאר אפער מאכט די יאפאנישע רעג-
ירונג פערמאניגט צו ארגאניזירען ווייטשאפטליכע
מאנדזשוריע און אויסצונעמען דאס לאנד פאר דעם
יאפאנישע האנדעל אין איינזאמלער. בעזונדער
אונטערשטיצען דעם דאזיגען פלאן די קרייזען פון
דער יאפאנישער גרויס איינזאמלער, די טרויסען
און קארעלען, דער הויפט ציל פון איינזאמלער
דעם פרייזליכען ווייטשאפטליכען פלאן איז מאנ-
דזשוריען, איז צו שטעלן רייזע אפאקירען פאר

אויפן ווייטען מזרח, אין מאנדזשוריען און
מאנדזשוריען קומען 500 געשעענישען, וואס זי-
נען ערדע ווענען דער סטודירען איינזאמלער
צווייטע דער דאזיגער בעפעלקערונג און ווענען
דעם אונאויסגעלייכען שטערענען, פון די יאפאנער
צו פערמאנענען די דאזיגע פראווינצען אין א
מעכטיגער פאנדרענען געגען סאנטישע-רוסלאנד. פון
דער אנדערער זייט גרעניץ ווידער אין דעם גאנ-
צער אונטערברענגען קרייז, מאכט רוסלאנד גרוי-
סע פארברעייטונגען צו פערמאניגטען די גרעניצען.
דערפאר בעזונט זי זיך נישט בלויז מיט מיינע-
רישע מאנאטען, נאר געהאט אונטער א גרויסע
אקציע צו קלאנדיקאציען די גרעניץ-געביטען.
עס ווערט דאס אויף אזא אופן צונווענדט
א גרויסער מלחמה-פלאן אויף וועלכען עס האבען
זיך שוין אין 1904-5 אפגעשפילט גרויסע קאמפאניע-
ווענען דער הענעמאנע אויף די צונווענדע ברע-
געס פון שטעלען אקציען.

די איינזאמלער עקספאנענס פון די יאפאנער
אויף די בינעזשע טעריטאריעס, צו אן אין דער
נישט ווייטער צוקונפט דערמיהרען פון א צוואנע-
טאטע מיט דעמאנעציען, ווענען ווי אין 1904.
אויב ביזאזעט איז נאך נישט געקומען צו א קאנפליקט
אין עס נאך דערפאר, וואס יאפאן פיהלט זיך
נישט גענוג איינפירען צונווענדען ווי אויך דער
פאקט, וואס אין טאקע, און דער רעגירונג, האט
נישט קיין קליינע איינפלוס די פארטיי, וואס
איז געווען דער אונטערברענגען פאליטיק פון יאפאני-
שען גענעראל-שטאט, און וואס האלט, אז יאפאן
האט נאך גענוג אויסצושטעלן אין מאנדזשוריען.
די יאפאנער האבען אין מאנדזשוריען ביי

איינע פון די שטורם-אפאקירען האבען שוין פון לענג
געוואוסט, אז היטלער וועט פאר ווערען פון די
שטורם-אפאקירען צו צווייטען איינזאמלער און נאכמעהר,
צו צווייטען אויסשטענדיקע סיבות, אין די רייזען פון
די שטורם-אפאקירען האט מען געשמוקט ווענען א
אונגלייכענע פארשלאג מצד ענגלאנד, אז היטלער
זאל פאנדרענען די שטורם אפאקירען דערפאר
וועט מען פארלעזען דייטשלאנד זיך בעוואונען.
היטלער'ן איז געווארען קלאר, אז די איינזאמלער, וואס
איז געווארען פאר דייטשלאנד אלס געפאנער-
ליכער, וועט ער קענען צווייטען אפער אפער
וועט פאר ווערען פון די שטורם-אפאקירען. אין לענד
ווערן האבען די ווייטשאפטליכע רעקאציאנערע

דער סעקרעטאריאט מ'זיך דער, געזעלשאפט
פריינד מ'זיך הערבראישען אוניווערזיטעט אין
ירושלים, (ווארשא אקט 11). איז דערמיט מ'זיך
די קאנדידאטען, וואס ווילען שטודירען אין
ירושלים'ער אוניווערזיטעט, אז דעם 25-טען יולי
ה. י. ענדיגט זיך דער ענטגליכער טערמין מ'זיך
דערלעדיגען אלע פארגאליטעטען, וואס זענען פאר
געדען מיטן אקומען אין אוניווערזיטעט, ווי
למשל: אונזענען בקשות, אפגעהלען, גיורא-
צען א. א. וו.

אין אינטערעס מ'זיך די קאנדידאטען זיגט

ראדיא-ווינקעל

ווי אזוי ענטשטעטען ראדיא-אוידיצעס

צו יעדער מינוט, צו יעדער צייט, ווען דער ראדיא-הערער וועט צוגעהן צו זיין אפארט, וועט ער אנטרעפן אויף אן אוידיצעס, ווי אין א קאלי-דאסקא טוישען זיך און איינע נאך די אנדערע. 12 שעה נאכאנאנד ווערן אויף די ראדיא-קוואליצעס אין משך פון ס'אג פונדערנערטראגן פערשירענע קאנצערטען, פון לייכטע אדער ערנסטע מוזיק, פארלעזונגען, פאליטישע און הער-שפילען, קאמוניקאטען, פרעסע-רייזעס, ספארט, טעאטער, און פיל אנדערע אוידיצעס.

ווי מיר זעהען איז דער ראדיא ווי א וואס שלענגט איין און א שיעור ריוועט פאסען פון ווארט אדער קלאנג. דעריבער איז נישט קיין וואונדער, וואס די ראדיא-סטאנציע בעמיט זיך נישט איינמאל אין א פערלענגעניש, וואו נעמט מען ווייטער שטארק פאר דער ראדיא-קוואליצע? אבער נעמט מען שטעלט מיט זיך פאר די מוזיק-פראצעס וואו נעמט מען נאך מוזיק? אט די דאס-יוגע הארבע פראצעס שטעלען זיך איצט אלע דאס-דיא-סטאנציעס פון דער וועלט. אין משך פון די לעצטע עטליכע יאָרן האָבן פילע ראדיא-סטאנציעס אויף גאר דער וועלט שפילענדיג צו עטליכע שעה א טאג אויסגעשטעלט די גאנצע מוזיק-ליטעראטור, וואס איז ווען עס איז געשען געווארן. איצט, "קווען" שוין די ראדיא-סטאנציעס צום צווייטען אדער דאָרטן דריטען מאל איינס און די וועלטע זאכען.

דער ראדיא-הערער איז אָבער נאָר אַ קאָפּ-ריווער און פאָדערט מען זאָל איהם געבן כסדר אלץ נייע זאכען, ווייל די אלטע זענען איהם שוין נמאס געוואָרן.

עפצם ענהליכעס קומט אויך פאר אויף אַג-דערע בעמיטען פון די ראדיא-אוידיצעס.

די ראדיא-אוידיצעס זאָל פאָרעם זיין איי-פערסאָנלעך און בעל-הערענד קומט פאר אויף דער ראדיא-סטאנציע אַג-אונטערמירליכע אַרבייט פון צעהנלינגער ספעציאליסטען יעדער פון זיין געביט, וועלכע בעמיטען זיך צוזשטעלען פארן אויפער פון ראדיא-הערער דאָס, וואָס עס קאָן איהם אַמ-מעהרסטען אינטערעסירען אדער פערוויילען.

די אַרבייט אויף דער ראדיא-סטאנציע מאַכט רעם איינדרוק פון אַ ווייניגער סאָבריק, וואו אַלע פון דעם קלענסטען אָנגעשטעלטען ביזן הויפט-דירעקטאר זענען אונטערגעוואָרען אַ געוויסער דיסציפלין און רעזשעס, אַ דאָנק וועלכען די אַר-שטאנציע פון דער אַרבייט געהט גלעט און אַהן שטענדיג.

די העכסטע אינסטאנץ אין ראדיא איז די פראגראם-דירעקטאָר, דאָס ראדיא-פראגראם בע-שטעט פון עטליכע אָפטיילונגען.

די ליטעראַטור אָפטיילונג בעשטעטיגט זיך מיטן צוגרייטען פון אוידיצעס, וואָס טראָגן אַ ליטעראַטורעלע פראגראם, צו זיך געהערען די אַזוי גערופענע הער-שפילען אדער הער-טעאטער, לי-טעראַטורעלע שפילען און אוידיצעס פאר קינדער און יוגענד.

די אָפטיילונג פאר פאָרלעזונגען בעשטעטיגט זיך ווי עס דרינגט אַרויס פון איהר נאָמען מיטן צוגרייטען די פאָרלעזונגען אויף כלי-טרייז געביטען, שמועסען און פאָרשטאָנען. אויסער דעם אָרטן דער ליטעראַטור פון דער דאָזיגער אָפטיילונג, אַז די פארלעזונגען זאָלען געשטערעכען די פאָרערונגען פון מיקראָפאָן דאָס הייסט זיך זאָלען האָבען אַ ראדיאָאָנישע שטימע און אַ פיינע דיקציע.

צו דער קאָמפּאָזיציע פון דער מוזיק-אָפטייל-לונג געהערט דאָס אויספערטיגען די מוזיק-פראג-גראַמען. די מוזיק-אָפטיילונג איז נאָך איינגעטיילט אויף פערשידענע רעפערטען, ווי למשל, ערנסטע מוזיק, לייכטע און אַמליי אַ ספעציעלער רעפערטע פאר גראַמאָפאָן-פליטען.

אויסער דעם איז נאָך פערהאָן אַ אָפטיילונג פון ראדיא-ידיעות, צו וועלכער עס געהערען אַלע "ראדיא-קעסטלעך", דאָס הייסט די יעניגע פרעסע-געלטען, וועלכע ענטפערען אויף די בריק פון די ראדיא-הערערס, וואָס קומען אָן צום ראדיא.

עס איז נאָך פערהאָן אַ אָפטיילונג פאר טראַנסמיסיעס, וואו עס ווערן אָרגאַניזירט פאר-דורכנעיהרען די אַזוי גערופענע ראדיא-רעפארט-טאָזשען פון פערשידענע געשעהענישען, וואָס קומען פאר אין לאַנד.

די הויפט-ליינע פאר די פראגראַמען פאָרן גאנצען סעזאָן בעשטימט דער הויפט-רעס פון פראַגראַם, וואָס בעשטעהט פון 5 מיטגלידער פון פאָסט-מיניסטעריום און 4 מיטגלידער פון פאליטישן ראדיא. דער הויפט-רעס האָט נאָך צו הילף צו זיך אַזוי אַזוי גערופענע "שטודיום-ביורא" און 4 קא-מיסיעס. דאָס שטודיום-ביורא בעשטעטיגט זיך מיטן ראדיא-פראגראַם און דער טעאָרעטישער זייט פון ראדיא-פראגראַם.

די 4 קאמיסיעס ווידער בעשטעטיגען זיך יעדער אויף איהר ספעציעלען געביט מיט כלי-טרייז ענינים, וואָס זענען פערבינדען מיטן אויספערטיג-גען דאָס פראגראַם.

צום שלום געפינט זיך נאָך אַ ספעציעלע קאָנטראָל-קאמיסיע, איהר אויסגאָבע בעשטעהט אין אויסהערען די אוידיצעס, וואָס ווערען שוין פון-נאָנדערגעטראָגען אויף די ראדיא-קוואליטעט. די דא-זיגע קאָנטראָל-קאמיסיע גיט אָפּ אַ בעריכט ווי אַזוי יעדע אוידיצע איז אויסגעפאלען הן לויטן איינזאָלט און הן לויט איהר טעכנישער אויס-פערהאָנג.

אַט אַזוי שטעלט זיך פאר די פראַגראַם-אַרבייט פון דער היגער ראדיא-סטאנציע.

DR. L. Czarnożył

האָט זיך איבערגעצויגען אויף
62 פיעטריקאווער 62
און אַרדינרט איצט אין משעכאמאשינעס
ווי צו קאָשט שוין קאָ

אד, ווי זיס!.. ארי, ווי זיס!.. די פיס איז איין זיס, די וואריזע - אין אַנאנדער זיס

מאכען א וויכחה...
האָלען אָבער דע-קאָריער צוגעהאָלפֿען דעם פאליציי-פונקציאָנאַר און ליהאָט איהם, בענקען זייסע עס געכאפט און אַרעסטירט.
אין דעם וואַלדקעלע האָט מען געפונען 3 קילא סאכאריין, וואס איז, דעלעסטרעשטענדיק, קאפּסיקירט געוואָרען.
נ. ווערט געפיהרט אַג-אויספארשונג.

דערמארדעט צוויי ידידים איינעם - א מעסער אין האַרץ; דעם צווייטען - א האה איז קאפּ

אויסגעליבען מיט זיינע 2 האַרצענס-ידידים
סטאניסלאָו באַרדאָ און ראָמאָן גראַדעק - אויפ'ן פּעלד.

אויפ'ן פּעלד זענען זיי נישט געקומען מיט דער כוונה צו וואַקסען, ווי גראַד, אַ שטייגער, נאָר פראַסט-פּוּט, אויף דער פרייער לופט און אונטערן הילפֿען הימלע צו מאַכען אַ כּפּל-שמונה-דיגען שטעטלעך.

האָט דאָס פּשיאַטשעלסקע דריטעל אַזוי לאַנג געטרוקען, ביז מען האָט זיך צווערשטעלט, און דער רעזולטאַט איז געווען, אַז דער הויפט-בעלי-שמה, זשולטאַווסקי האָט בעקומען נוס אָנגע-בויקערט די ביינער.

די מעשה האָט איהם משפּות שטאַק, פער-דאָסען - גיטאָקיש אַזוי, אי פּר טיילט באַנפּען, אי ער קרינט קלעפּ - איז ער אַוועק צו זיין ברודער יליאַן זשולטאַווסקי, יאָן ביידע צוואַ-פּענטע מיט נאָמ-געפיהלען און מיט העכ און מעסערס זענען זיי אַוועק צו באַרדאָ אין הויז אַריין (אויף פּאַלנא 15).

דאָס האָבען זיי געטראָפֿען סיי באַרדאָ און סיי גראַדעק, און נישט מאַכענדיג קיין לאַנגע שטייט, און נישט טענה-נדיג לאַנג, האָבען זיי גראַדעק צושטאָכען אויף טויט מיט אַ מעסער אין האַרץ, און באַרדאָ צוהאַקט דעם קאָפּ אויף העלפט, אַזוי אַז אויך פּר איז באלד געשטאַרבען... די ברידער-מעדער יליאַן און סטאַניסלאָו זשולטאַווסקי זענען אַרעסטירט און יצען אין תּפּיסה.

גרויסע טענאציע איז יודישע טעאטער אין פילהארמאניע

כדי צו געבען אַלעמען די מעגליכקייט צו זעהען די שטעטע יודישע אָפּערעטע, דער בלינדער פּאָליץ מיט בניצן וויטלער און יוכבד זילבערג אין די הויפט-רעלע האָט די דירעקציע בעשלאָסען צו מאַכען איינהייטליכע פּרויווען פון די בילעטען דער גאנצער פארטער 1 זאָלעס, גאָלדעריע 45 גר.

זיין בעקשאַפּט און זיין בערוף.
דער רוף פון זיין דורכ-אויס אינסעליגענטער וועזענליכקייט און פונם קערנדיגען, געזונטען פאַלסטום.

צו דעם האָט ער געשטרעבט, צו דעם האָט איהם אונזער דייטשלאַנד-אומגליק געגעבען די מעגליכקייט און דעם שטויס צו מאַכען דעם פּר-ש-פּען שריט.

איז דאָך זעלבסטפערשטענדיק, אַז מען שפּרייט אַריבער פון אייווען-בעשטאָנענס קולטור-גרונט אויף צעליאָפּעטער פּרויוועצער בלאַטע, גייט זיך נאָך נישט אַזוי זיכער...

אוראי גייט זיך עס בעסער אין איין גע-שלאָסענער רייה מיט ערזאָבעט בערגער, מיט גרעסע מאַסהיים, מיט מאַס פּאַלענבערג, מיט פּריץ קאָרטנער, מיט ערנסט דויטש -

אוראי! קלאָר, ווי דער טאָג!
אַבער אנדערש ווי דער גורל, און אנדערש פאָדערט אונטערגעוואוסטויגט אונזער וועל...

עס איז איצט אַ צייט און אַ וועטער אַזאָ, ווען מען דאַרף די לאַק-שיך איבערצייטען אויף הויכע, פּעסעטע שטיוועל, און מאַגלייכער זיך אינ'ם מאַרש פאר דעם בעדראַהטען פאַלס-א-י-ה-ל-ט און קאָמפּאָזיציע-קולטור.

גראַדעק, ווער זעט נישט איבערדאָס און דעמאָניש, כּחמת דעם שלל אומגלייכקייטען, וועלכע ווימלען און בעשימלען דאָס יודישע טעאטער.

זי וויסט, אַז די צייט אונז נויטיג!
פ. ב. א.

געוועזן. ראדזער געריכטס-אסעסאר

איז פאר שפאנאזש פערמשפט געווארן אויף 3 יאָר טורמע

(2) קיין לאַנד איז אָנגעקומען אַ ידיעה אַז דאָס אַפּעלאַציע-געריכט אין וואַרשאַ האָט בעשטעטיגט דעם אורטייל לויט וועלכען דער געוועזענער גע-ריכטער-אסעסאר וואַלדעמיאָש קוושניצקי איז בשעת פערמשפט געוואָרען אויף דריי יאָרן טורמע פאַר שפּאַנאָזש.

קוושניצקי איז געמליה געווען אַריינגעמישט אין אַ שפּאַנאָזש-אַפּערעטאָר אַ שטוישער מלוכה. צוזאַמען מיט קוושניצקי זענען צוגעוואָרען געוואָרען צו פּערזאָנאַליזאָליכקייט נאָך 8 פּערזאָן, ווי דהיינו: סטעלאַ פילאָר, דאָס פאַרפאַלק אסתר און בנימין אַדאַווסקי, ישראָל פּע-קאָוויטש, פּרעזשישעק טשערמאַנאוויטש, אַנדזשעלי שליזאָוואַק, מרים פּלאַגער קאָו און דזשיסלאָו מערעיווּק - אַלע פון וואַרשאַ. אַז דער ערשטער אינסטאַנץ זענען: פילאָר, אַדאַווסקי, פּלאַטניקאָו, בערקאוויטש און מאַיעוור-סקי, פּרייגע-שפּאַלען געוואָרען. קוושניצקי האָט פּע-קומען 3 יאָרן טורמע. אַדאַווסקאָ טשערמאַנאוויטש און שליזאָוואַק - צו 2 יאָרן.

סיי דער פּראָקאָר און סיי די אַוואָקאטען האָבן אַרומגען עבן אַפּעליירט, און אויף דער עהער בעכטיגער סעסיע פון אַפּעלאַציע-געריכט אין וואַרשאַ זעט אַז דער רעזולטאַט געווען פאַלגענדער: פאַר קוושניצקי איז דער ערשטער אורטייל 3 יאָרן טורמע פּעשטעטיגט געוואָרען, מאַיעווסקי אַ פערמשפט געוואָרען אויף 2 יאָרן, בניגע אַדאַווסקי האָט דער פּראָקאָר צוריק געצויגען זיין אַפּעלאַציע, און טשערמאַנאוויטש מיט

(2) אַ פּונקציאָנאַר פון דער גרעניצ-וואַך האָט געטען אויסגעשפּירט און געכאפט ביי דער האַנד דעם פראַפּעסאָר-אַנעלען שמוגלער פון דייטשע סחורה דעם 33 יאָר-אַהר-גאַספּאַר בענקע.

אז בענקע האָט גייענדיג פון דער קאלישער באַהן מיט דער זשעראַמסקי-גאַס, דערפיהלט, אַז זי ער ברייט אונטער זיינע שריט, האָט ער די וואַר-לינקעלע, וואָס ער האָט אַפּעל מעשה געטראָגען מיט דאָ, אַוועקגעשלידערט און אַ ווייט, און געוואלט

רעפרעזענטאנטי-טעאטער "ראומאטיאשטי" ציגער-נאם 27 היינט לעצטע געזענונגען-פארשטעלונג!

היינט מאנאמאג 9.30 אווענט וועלען די טויזנטער טאָרערער פון גרויסען מיסטער פון דער יודישער ביהנע - דעם פרעמיער פון די דייטשע מלוכה-טעאטערס

אלעקסאנדער גראנאד

העלפֿע האָבן איהם פּערזענליך בעי-געלע ראמען "דער האָבן נעהערט בענטשערמע האַנדערט אין זיין קרוין-ראַד אין דער "וויסדומן פון פּובליקאָן און פּראָסע

10 קומען זיך געזעגענען

מיט זייער פארערטן מינסטלער, וועלכער טרעט היינט אויף אין 3 ראדו נאך היינט איינציגע געשטענדיג אלעקסאנדער גראנאד צו הערען

- 1) די געלע ראמע
- 2) פאזמ ראד "מעפיסטא"
- 3) שיי לאב

אין די לעצטע 2 פיעסען וועט אלעקסאנדער גראנאד אויספערטען אין די ש.

אין דער שפראך אין וועלכע ער האָט זיך אַזוי קונה שם געווען ביים שפילען די ראָלען אין ריינהארט טעאטער.

לאדו וועט זיכער היינט אויסנוצען די וועלטענע געלעגנהייט!

גראנאד (צו זיין אוועקפאָרען פון לאנד)

מען האָט געהערט - אַזאָ שמועה איז צור-געקומען. צווישען קליינשטעטעלדיגע יודען פון די גרויסע שטעט - אַז שטאַפּלין לעשט אויס מיט זיין שטימע גרויסע קאָמפּאָזיציעס.

אין געקומען שטאַפּלין און געווענען, און קיין איין קאָמפּאָזיציע נישט אויסגעלאָשען... זענען די פאַר קליינשטעטעלדיגע קליינע יודען געווען ענטוויסט, שטאַרק ענטוויסט, האָ-בען פערווען די גרויסקייט פון דעם זשעניאַלען וועלט-מאָגלעכע פערהערט זיין אויסדערוועהלט-קייט, און באַרנישט.

שטאַפּלין איז דערפון אויף אַ האָר נישט געמינערט געוואָרען!
דאָס האָב איך דערציילט אַלס אַ משל געגען נעוויסע אינטעליגענטען-שטימונגען, פונקט.

וואָס האָט אַלעקסאנדער גראַנאָך געבראַכט פון דער גרויסער וועלט צו אונזער קליינשטעטעל-דיגקייט? אַ סך! זעהר אַ סך!

פרייטלייציגע געזונטע יוגענדיכקייט, שר-פּענדיגען טעמפּעראַמענט, גרויס-אינענדיגע קלאַגקייט, קולטוירעלע שטעט, מענשליכע שפּילען מיט לאַגיק, מיט סדר, מיט אַ פיינער און עלעגאַנט-טער יודישער וואַלדקייט-געווייגקייט.

און סאַק נאָך אַמאָל: דעם שווימענדיגען, ברוינענדיגען יוגענדיכען טעמפּעראַמענט, וואָס פּערלענדיגט אַז אַז גייט זיך אַריבער די-ברענעס

פון עוואַנסטיוון פון דער אייגענער קראַפּט - אַטאָ-דעם ווייניג-גלייכנדיגען טעמפּעראַמענט, וועלכער עס שטייט פאַר און ס'איז אפּער בעשערט אַ סך פּלוצ אין דעם גוף פון ראַכטישען און אַנעמישען יודישען טעמפּער אַריינגעשטאַמען, האָט ער אונז געבראַכט!

רויכערען און שלאָגען אַרויס אַ שפּעכען ריח די נאָס-לעמפּ מיט די קאָנצעלעך, סאַפּליע-נצן און רויכערען זיך די קינעלעך -

און נישט זיין עובר, און נישט זיין שליחות, און נישט זיין געגאָנגען איז עס מיט זיין דראַ-מאַט-ישען נייגונג, די לעמפּ און קאָנצעלעך און קינעלעך איינגעזעשען.

נאָר... אַך, און וויי טאַק, ווער עס שרייט!

די הימעל-שריינענדיגע אַרעמקייט שרייט און מאַכט געוואָלדען, אַז ער שרייט... ווידער די אייגענע מעשה:

- משה, וואָס שרייט? - ווער שרייט? - איך שריי? ... ער שרייט, שרייט ער - איך שריי! ... די לשנה-טובה-קארטען-געשטאַמען פון אונז-זער אַמעריקאַנער שווישעק זענען, הייסט עס, טוב ומטיב, און -

גראַנאָכס בעקשאַפּט, ווי מיר ווייסען עס, איז פון תּמיד אַן געוואָן: שפילען יודישע טעאטער.

הפארמ - בענינינו

סער ארטור וואקאפ איבערגע- נומען דעם פאטראנאט איבער דער צווייטער מכהיעדע

ל' ט' א' (י"א) די וועלט-מכהיעדע
טיילט מיט דער י"א, אז דער הויך-קאממאנדאנט פון
א"י, גענעראל סער ארטור וואקאפ, האט מסכים
געווען איבערגענומען דעם פאטראנאט איבער דער
צווייטער מכהיעדע, וואס וועט פארקומען אין תל-
אביב אין די טעג פון 1-טען ביזן 6-טען אפריל
1935. זיין צושטימונג האט דער הויך-קאממאנדאנט
אויסגעדריקט בעת לאנד מעלדשטע האט לעצטענס
געוויילט אין א"י. גלייכצייטיג האט סער ארטור
וואקאפ צוגעשיקט דעם מכהיעדע פערבאנד א
בריק מיט אויסדרוקען פון אנערקענונג פאר דער
טעטיגקייט פון מכהיעדע.

שאד-טורניר

וועגן דער מייסטערשאפט
פון מכהיעדע

פערבאנדענע וואס איז געפערעט געווארען
דער יעדערליכער שאד-טורניר אין מכהיעדע. אין סוף-
גיר נעמען ענטיג 12 שפילער, צווישען זיי
אזעלכע שפילער ווי שפירא, וואידעלסוואסקי, אינוש.
קאהנע א.א.וו. דאס שפילען קומט פאר איינמאל
אין וואך, יעדען מיטוואך 8 א זיבער אין אונזער
אין דער ערשטער רונדע האט דער יונגער
נאזשיק אונטערהאט געוואונען ביי דעם מייסטער
שפירא, אינוש. קאהנע האט זעהר שטארק אויס-
געשפילט זיין פארטיק מיט קאלסקין. שטעטקאווי.
סקי האט רעזיגנירט מיט גרינגעלעך. די פארטיק
קאהנע-וואידעלסוואסקי איז נישט פערבאנדענע גע-
ווארען ביי א בעסערע פאזיציע פון רובינשטיין.
מיינער האט געוואונען ביי גלייכענשטיין.
אין דער צווייטער רונדע זענען נאך גע-
שפילט געווארען 3 פארטיק: גרינגעלער האט רע-
זיגנירט מיט מיינער, נאזשיק האט געוואונען ביי
אינוש. קאהנע, שטעטקאווי האט געוואונען
ביי רובינשטיין.

די דריטע רונדע וועט געשפילט ווערען
מיטוואך, דעם 11 ד. ה.

פאלעסטינא איז עגיפטען

זענען איינגעלאדענע געווארען צו דער
אלימפיאדע היין בערלין
דער אינטערנאציאנאלער אלימפיאדער קאמי-
טע האט אויך זיין לעצטער זיצונג אין אטענע
אנגענומען אלס מיטגלידער עגיפטען און פאלעס-
טינע.
צוליב דעם דאזיגען בעשלוס האבען די

דייטשע אלימפישע ארגאניזאציע-קאמיטעטען איינ-
געלאדען ביידע מלכות אנטוויקעלונגען אין דער
נאענטסטער אלימפיאדע אין בערלין אין יאהר
1936.

שטאהל ו איז ווארשאווער מכהיעדע

ווי מיר דערווייטען זיך פערלאזט דער
וויצע-מייסטער אין באקס פון האלב-מיטעלער וואג
שטאהל II אונזער שטאט און וועט זיך בעזעצן
אין ווארשע. שטאהל וועט ארויסטרעטען אין די
פארבען פון ווארשאווער מכהיעדע.

די ליגע-קאמפען איז פוילען רודי ענטווישט נישט און מארשירט זיגרייך צום מייסטער-טיטול

די בעלמאנע "ליגע" קאמפען אין לאנד האבען
נישט אריינגעפארמט קיין שום ענדערונג אין דער
פירונג ווי פון לעצטען ארט אין דער טאפ-ליגע.
ווייל ביי היינט, איז נאך קיינער נישט אומשטאנד
געווען אין די מייסטערשאפט-מפעטען צו פערזענלעך
דעם ליגער, רודי, וועלכער האט בעסטע ווידער
געוואונען דינע נעלע. "ווארשאווער" געהערט
שאקע נישט די בעסטע "ליגע" מאנשאפט, אבער
תמלד אין אדעלע פאלען פלענען די פערשטע
סינאריזש, וואס איז איהר ביי "רודי" נישט גע-
לונגען.
"שטעטקאווי" שפילט וואס אמאל שוואכער איז
די בעסטע גרויסע מפה צו "קראקאוויא" אין
פאר איהם זעהר א שווערע און מאכט פאר איהם
אונטערגליק, וועגסטענע אויף א געוויסער צייט זיך
צו בעפרייען פון בעדראהטען לעצטען ארט.
די בעדראהטען רעזולטאטען זענען געווען פאל-
געדע :

רודי - ווארשאוויאנסא 0:5
קראקאוויא - 22 סטוישעלעך 0:7
נארבארניא - וויסלא 0:3
ל.ק.ס. - לעניא 0:1
פאנא - פאלאניא 1:3

די "א-קלאס ענדערונג איז לאדו

ווי מיר האבען פאראויסגעזעהען געפיען זיך
אויס די "מייסטער" אין א זעהר גוטער פארם
און וועלן לייכט נישט ארויסלאזען דאס ערשטע ארט
פון די הענדל. דער בעלמאנע זיג איבער "ל.ק.ס."
האט די אפילו פערפעקטע אויפן ערשטען ארט,
אבער עס איז זי געבליבן זעהר שווערע מענטשען
צו שפילען, וועלכע זיי מוזען געוואונען בכדי דער-
צילען דעם מייסטער-טיטול פון לאדו.
אבער אויך "ל.ק.ס." האט ווייט אויס נישט
רעזיגנירט פון מייסטער-טיטול און קעמפט זעהר
פערבייטען אויף יעדען מענטש, הונט ע-געינט זיך
אין א זעהר שוואכער פארם, אונטער דעם האט
"ל.ק.ס." אנגעבליען א פראטעסט צום אנאליזירען

מענטש מיט "וועלכער" וועלכער האט לויט אונזער
מיינונג וועגן אויסזען אויף ערפאלג.
א שעהנעם רעזולטאט האט פרגרייכט "הכח"
מיט "ל.ק.ס." די יידישע מאנשאפט קומט אביסעל
צו שפעטצו דא און קאן שוין לידער זיין גרויסעס
אין דער מאפעלע נישט בעווייזען.
די צווייטע יידישע מאנשאפט "מכהיעדע" געפינט
זיך אלץ אין א שוואכען צושטאנד, זי האט באמת
פאן נס, וואס עס איז דא היינארהר נאך א שוואכערע
מאנשאפט, אין דער "א" קלאס אנדערש וואלט זי גע-
שטאנען פאר א געפאלער.
די בעלמאנע מענטשען האבען געבראכט פאל-
גענדע רעזולטאטען:

מוריסמען - ל.ק.ס. 0:6
ל.מ.ס. - ס.ס.ס. 1:4
וויזעו - ווימא 0:2
ו.ה.ס. - סכבי 0:4 0:1

דער מענטש איז פארגעקומען אויף א צווייטען
שפיל-פאלד, אין דער ערשטער העלפט האט מכהיעדע
גוט געשפילט און ס'האט אויסגעזעהען, אז זי וועט
דעם מענטש נישט פערשפילען, אויף דער צווייטער
העלפט זענען די מכהיעדע-שפילער אבער צוליב דעם
שלעכטען וועטער געווען אינגאנצען ערשטען.
דער מענטש איז פארגעקומען כמעט אינגאנצען
און פערבליקען.

הכח - ס.ס.ס. 1:1

די יידישע מאנשאפט איז ארויסגעטרעטען מיט
איהר באמאכאלען צוזאמענשטעל און האט געשפילט
פערטענד בעסער ווי אויף די לעצטע מענטשען,
א שטארקע פערפעקטע רעזונג ווייט ארויס די שטאר-
ליגע געפירער דורך געוויינלעך.
"ל.ק.ס." האט ביי "הכח" שפילען א סך נישט
געמאכט צוואנגען אויף די יידישע מאנשאפט אין אפילו
געווען דא הענטע פון צוואנג.
דאס טייער פאר "הכח" האט געשאסען פארשער
נאך די בעלמאנע רעזולטאטען אין דער "א"
קלאס אין שוין זיכער, אז היינארהר וועט ארויספאלען
"ל.ק.ס." וועמען עס קאנען אפילו שוין נישט אפ-
ראטעווען די עווענטועלע ווייטערע צעזאנזונג.
"ל.ק.ס." איז ס'האט געווען איהר יארהר אין
דער "א" קלאס.

אראן - מור (אונזער) 0:2

מענטש וועגן דער מייסטערשאפט פון דער
"א" קלאס.

לייכט-אטלעטישע מייסטער- שאפט-מעטשען

פון די ארבייטער-קלובען אין לאדו

שבת און זונטאג זענען אויף טורם פלאץ
מארגענקומען לייכט-אטלעטישע פערמאנענצען, ווע-
גען דער מייסטערשאפט פון די ארבייטער-קלובען,
צוליב די נישט זיכערע וועטערען זענען געקומען
וועגן אונטערגעמער, ספעציעל, האט עס ווייט אויס-
אפגעשראקען די פראווינציע-קלובען, וועלכע זענען גע-
בליבען אין דער היים.
עס זענען פארגעקומען פערמאנענצען כמעט
אין אלע קאנדיצען, די רעזולטאטען זענען אין

אלגעמיין צוליבן רעגען, אין ערשטען טאג, געווען
שוואכע, דאס ערשטע ארט האט פערבליבען דער
לאדווער, "טה" פאר, "שטערן" און "מארגענשטערן".

פירישע לייכט-אטלעטישע מייסטערשאפטען פאר מענער

אין פוילען האבען זיך שבת אונטערהאטען די
פירישע לייכט-אטלעטישע מייסטערשאפטען פאר
מענער. די רעזולטאטען זענען געווען פאלגנדע:

שטאב-הויך-שפרינג: שניידער און קלוג צו
3,70 מעטער.
5 קילאמעטער-לויף: פילאקא (קראקאוויא)
15 מינוט 28 סעק. (2) דופליצקי, (3) הארשליק.
קאסאטינסקי האט נישט אנטוויקעלטען אין לויף.
קוי-ווארעלען: העליאש 15,50 מעטער, (2)
טילנער 14,50 מ.

ווייט-שפרינג: העלמאן 6,97 מ. (2) פלאווי-
טשיק 6,95 מ.
110 מעטער מיט שטערונגען: וויטשעווארסק
15,6 סעק. (2) גאןאשעוואסקי.
פונאל-לויף אויף 400 מעטער: (1) ביניא
קאוסקי 50,5 סעק. (2) קאושעוואסקי.
דיסק-ווארען: שעדעצקי 44 מעטער, (2)
העליאש 43,81 מ.

פינאל פון 100 מעטער-לויף: טראיאנאוסקי
10,7 סעק. (2) שימאנסקי 11,1 סעק.
800 מעטער: קובארסקי (ינגעלאניא) 1 מינ.
59 סעק. (2) קאושעוואסקי, (3) קאשעוואסקי.
3 קילאמעטער-לויף מיט שטערונגען האט גע-
וואונען מיינער.

דער צווייטער טאג האט געענעט פאלגנדע
רעזולטאטען:
פינאל-שטאפעט 100X4 (1) א.ה.ס. ווארשא
44,4 סעק.
האמער-ווארען-ווינצקאווסקי (בידגאשע) 38,8
הויך-שפרינג - פלאוויטשיק 188 צענטימ.
פינאל 5000 מעטער: פילאקא (קראקאוויא),
שנייד-ווארען: יאקאנסקי (ווארשאוויאנסא) 62,86
מ. 400 מעטער-לויף מיט שטערונגען - קאס-
טשעוואסקי 58,9 סעק.

דריי-שפרינג - לוקאזא (ביאליסטאק) האט
געשלאגען דעם פוילישען רעקארד מיט 14 צענט.
200 מעטער - ביניאקאווסקי 22,1 סעק.
(פויגשער רעקארד).
100X4 (1) ווארשא.

אין דער אלגעמינער פונקטאציע האט דאס
ערשטע ארט געוואונען ווארשא 153 פונקטען,
א.ה.ס. (ווארשא) 140 פונקטען, קראקאוויא 57
פונקטען, "ינגעלאניא" (ביאליסטאק) 67 פונקטען.
(ווייטער זעה 8-טע זייט)

געפירטע פערענטפערען, אויף פון היינארכס זייט
אין דאס אונטערליך, האט דאס היינארכס פערשט
געזאגט אז ער שטעלט זיך גאנצישט פאר דאס זיין
מוטער זאל-מסכים זיין אויף א בונד צווישען א יוד
און א קריסט?

— איהר? איהר זענט צו ווייט פערקראכען,
אויף א בונד צווישען א יוד און א קריסט וועט זי
אפער געשלאסען זיין און פיל פון די יודען אפער
נישט, אבער אויף א בונד פון א יוד מיט א דייטש
שטענדיג, ווען דא פאלט אונזען דער רעליגיעזער
מאמענט, זענען מער נישט פאראן קיין שום שווער
ריגקייטען, די ראטער-טעאריע וועלכע די דייטשען
פראקלאמירען איז א גאר אנדערע, דא האט
דעלט זיך וועגען אן אידיאטישע בלוט-טעאריע, עפס
וועגען א צונויפגעלעגטעוועסע געשעכטע מיט ראטען,
וועלכע קיין פערשטענדיגער מענטש קען דאס נישט
האלטן זיין. פרוכט-זשע נישט, העלען, איזען זיך
דערמיט צו פערשטעלען, ווייל ביי מיר וועט איהר
קיינמאל דערמיט גאנצישט אונטערגעגען, דאס מיר
שטענדיג און קלאר, איהר האט אנגעווארען צו
פערפליכטען דער "אריאל" פאראגראף?

— איהר קעהר זיך אים קיין דייטשלאנד און
איהר וועל מוזען געפארען אלע פערבאנדענע, פאר
שליסען און פערשטעלען וואס אונזער מאכט האט גע-
פיען פאר נאציאנאליזם.

— ס'איז נישט אמת, איהר דארפט פערקעהרט
שטעלען די פראגע. נישט דע-פאר נעמט איהר אן
דעם אריינפארמאן ווייל איהר טראכט ערשט צו
ריקצוקומען קיין דייטשלאנד, נאך דערפאר, ווייל
איהר האט אנגענומען דעם "אריאל" פאראגראף מיט
אלע זיינע העסליכע מעטאדען און פאלגען, האט
איהר זיך ענטשלאסען צוריקצופארען קיין דייטש-
לאנד, דוכט-זיך מיר, אז אונזער געשפירען איז פער-
ענדיגט, אויב איהר האט אנגענומען אזא פערשטע
אין יעדע-דיקסוסיע אפערען, איהר ווילט איהר א גוטע
שליסענעם, איהר האלט זיין מיטען פאר פולשטענדיג
דורכגעפאלען, און דאס איז דאס ערשטע אין דער
געשיכטע.

— איהר קעהר זיך אים קיין דייטשלאנד און
איהר וועל מוזען געפארען אלע פערבאנדענע, פאר
שליסען און פערשטעלען וואס אונזער מאכט האט גע-
פיען פאר נאציאנאליזם.

— ס'איז נישט אמת, איהר דארפט פערקעהרט
שטעלען די פראגע. נישט דע-פאר נעמט איהר אן
דעם אריינפארמאן ווייל איהר טראכט ערשט צו
ריקצוקומען קיין דייטשלאנד, נאך דערפאר, ווייל
איהר האט אנגענומען דעם "אריאל" פאראגראף מיט
אלע זיינע העסליכע מעטאדען און פאלגען, האט
איהר זיך ענטשלאסען צוריקצופארען קיין דייטש-
לאנד, דוכט-זיך מיר, אז אונזער געשפירען איז פער-
ענדיגט, אויב איהר האט אנגענומען אזא פערשטע
אין יעדע-דיקסוסיע אפערען, איהר ווילט איהר א גוטע
שליסענעם, איהר האלט זיין מיטען פאר פולשטענדיג
דורכגעפאלען, און דאס איז דאס ערשטע אין דער
געשיכטע.

— איהר קעהר זיך אים קיין דייטשלאנד און
איהר וועל מוזען געפארען אלע פערבאנדענע, פאר
שליסען און פערשטעלען וואס אונזער מאכט האט גע-
פיען פאר נאציאנאליזם.

טענס שוין ריין פויזש, איהר האב דאס אין ערשטען
מאמענט געזאגט פאר א קליינגקייט, פאר א זאך
פון וועלכע עס לוינט זיך גאנצישט צו רעדען, און
פון וועלכע מ'דארף זיך אפילו שעהנען צו רעדען
אבער מיט-הערען מיינט ווייטער אין מיר קלאר גע-
ווארען אז דער ענין איז גאנצישט און פשוט, ווען
איהר האט אנגעקוקט היינארכס האט זיך אין מיר דער
וועקט א טיף רחמנות צו איהם, אבער נישט מער.
דאס איז ווייניג פאר א מענטש, מיט וועלכען מען
דארף צוזאמען זיין דאס גאנצע לעבען און וועלכען
מען ליבט, ווען איהר האב אנגעקוקט אונזערע
מענער, אפילו דעם יוד לעצט רובינאוו, האב איהר
דערפיהלט אז מ'דארף געטען געטען מיר צווייך דורך
מיר ליב, איהר האב זיך דערפיהלט און נישט
לאזן קיין, און פלייגט און ווי איהר וואלט געווען
א מצוה. ארויסגעשטויסען פון לעבענס-שטייגער,
צו א מענטש וועלכע איז פערשטעט זיין גאנץ לעבען
אין א געזעצטע פון די אלע געזעצטע פון די וועל-
כעס דורך דער נאטור, איהר האב אזא לאגע נישט
געקענט מער אפ-האלטען.

— איז דאס אלץ וואס האט איהר געוואוינען
אונטערגעגען דעם בעשלוס צוריק צו געהן מיט
בעהמע?

— גיין, דאס איז נאך נישט אלץ, אויב איהר
ווייל זיין אויפריכטיג.
— וואס נאך פארא סיבה?
— מיר ווייטער-דיג צוזאמענלעבען מיט היי-
נאך וואלט געווען אונטערגעגען צוליב אן אנדערע
סיבה.

— צוליב וועלכער?
— צוליב דער ראטען-פערמאנענציע.
— וואס דאס? האט פרייז אויסגעשפרינגען
נישט מיט זיין קול, און איהר ווילט איהר איצט איינ-
וויקלען איהר געמיינהייט אין טעאריע און פרא-
בלעמען? האט איהר זיין איצט נאך געשפילט אן
עקסלאסט קאממענע?

— נישט נאך פון מיר זייט, הלא וועט זיך
געשיכטע.

— איהר קעהר זיך אים קיין דייטשלאנד און
איהר וועל מוזען געפארען אלע פערבאנדענע, פאר
שליסען און פערשטעלען וואס אונזער מאכט האט גע-
פיען פאר נאציאנאליזם.

דער איזראעל אריינער-פאראגראף

שפאנענער האמאן
פון דער איינציגער חזקער צייט

זיך מיט פרייז וואלט זיך איהר סיינדינג נישט
איינגעגעבען און זי האט געזאגט:
— איהר האט בעשלאסען צו ענטפערען בעהמען,
אז איהר פארמאגט מיט איהם פרייז.
— מיט איהם?
— גיין, דאס הייסט נישט מיט איהם, האט זיך
לען זיך צוריקגעקאפט, נאך אן אונטער-
עלעמענט, צו מיינאמען.

— דערפיהלט מיר נישט אדעלעכע מעשיות,
געוויס, אבער איהר זענט דאך נאך נישט געשטא-
נען, מאלע וויפיל טעכטער עס וואוינען ווייט פון
דייערע עלטערען, די וועלט איז דאך נישט אונטער-
געגאנגען, א פערשטענדיגונג איז לייכט מעגליך, עס
איז פערהאן א פאסט, ס'איז פערהאן א טעלעגראף און
ס'איז פאראן א טעלעפאן, דורך וועלכע מ'קען
זיך פילע פערזענליך פערשטענדיגען, דאס איז
דאך נישט די אמת'ע סיבה פון איהר חרטה, נאך
טאקע ער, דער דאזיגער בעהמע, דער דאזיגער
אויסווארף, שוויגער, שאנענשטיק, און האמא-
סעקסאליטעט, ער צייט איהר דאס אזא צוריק.

— דערפיהלט מיר נישט אדעלעכע מעשיות,
געוויס, אבער איהר זענט דאך נאך נישט געשטא-
נען, מאלע וויפיל טעכטער עס וואוינען ווייט פון
דייערע עלטערען, די וועלט איז דאך נישט אונטער-
געגאנגען, א פערשטענדיגונג איז לייכט מעגליך, עס
איז פערהאן א פאסט, ס'איז פערהאן א טעלעגראף און
ס'איז פאראן א טעלעפאן, דורך וועלכע מ'קען
זיך פילע פערזענליך פערשטענדיגען, דאס איז
דאך נישט די אמת'ע סיבה פון איהר חרטה, נאך
טאקע ער, דער דאזיגער בעהמע, דער דאזיגער
אויסווארף, שוויגער, שאנענשטיק, און האמא-
סעקסאליטעט, ער צייט איהר דאס אזא צוריק.

— דערפיהלט מיר נישט אדעלעכע מעשיות,
געוויס, אבער איהר זענט דאך נאך נישט געשטא-
נען, מאלע וויפיל טעכטער עס וואוינען ווייט פון
דייערע עלטערען, די וועלט איז דאך נישט אונטער-
געגאנגען, א פערשטענדיגונג איז לייכט מעגליך, עס
איז פערהאן א פאסט, ס'איז פערהאן א טעלעגראף און
ס'איז פאראן א טעלעפאן, דורך וועלכע מ'קען
זיך פילע פערזענליך פערשטענדיגען, דאס איז
דאך נישט די אמת'ע סיבה פון איהר חרטה, נאך
טאקע ער, דער דאזיגער בעהמע, דער דאזיגער
אויסווארף, שוויגער, שאנענשטיק, און האמא-
סעקסאליטעט, ער צייט איהר דאס אזא צוריק.

— דערפיהלט מיר נישט אדעלעכע מעשיות,
געוויס, אבער איהר זענט דאך נאך נישט געשטא-
נען, מאלע וויפיל טעכטער עס וואוינען ווייט פון
דייערע עלטערען, די וועלט איז דאך נישט אונטער-
געגאנגען, א פערשטענדיגונג איז לייכט מעגליך, עס
איז פערהאן א פאסט, ס'איז פערהאן א טעלעגראף און
ס'איז פאראן א טעלעפאן, דורך וועלכע מ'קען
זיך פילע פערזענליך פערשטענדיגען, דאס איז
דאך נישט די אמת'ע סיבה פון איהר חרטה, נאך
טאקע ער, דער דאזיגער בעהמע, דער דאזיגער
אויסווארף, שוויגער, שאנענשטיק, און האמא-
סעקסאליטעט, ער צייט איהר דאס אזא צוריק.

קוריאזען אין עפיוזאדען פון יידישען טעאטער אין ארטיסטען-לעבען

א ראמאן פון זיין אלט שמואל

אין א נידעריקער יידישער צייטונג האט זיך געפונען א ראמאן פון עקאנאמישן ראטאנאליזם. דער ראמאן איז אפער געווען אפגעשריבן דורך פון ראמאן און פארגעווארפן דעם שרייבער און דערנאך איז נישט געווען איבערגעשטאנען. — איהר פערשטייט, מ'ר זייערעס — האט דער ראמאן געטענהט — א ראמאן קען שרייבער נאר אין שמואל פאר זייערע א ראמאן גייען דאך די לעזער מוז אים, און ווען איהר קען שרייבער נישט אראפאן אלע שמואל. — איהר וועט זעהן, און נישט נאר — אלע שמואל דעם פונקט ווי שמואל — האט זייערעס פערזענלעכע צוגעזעהען. האט דער לעזער פון זייערעס ראמאן געהאט אן איבערגעשטאנען, אין א געוויסן סטיל שטעלע האט זיך אזוי געלייגט: — און דאן איז ער צוריק אין איהר צייטער. וויאזוי א קוק געטאן אויף איהר זייערע. דער ווייזער האט געוויזען אויף 9. נעם און שוין, אלע, אריבער א שעה, ווי איהר געלייגט ערמל האט איהר צוגעזעהן און קומען און איז נישט געקומען אויפגעוועגט האט זי זיך א וואך געטאן אויף דער קעשעט, אונטערגעלייגט זיך א ווייזער קעשעט, אויף וועלכער זי האט פיל מאל געהאלטען איהר קאפ און דעם קאפ פון איהר געלייגט ערמל און מיט איהרע צייטען געוויזען, האט זי גענומען לייענען דעם ערשטען ראמאן, דער בלוטיגער אדער פון שמואל, און אז וואס זי האט געלייגט: — און פון דעם ארט איז אין איהר איבערגעשטאנען דאס איבערגעוואנדען געווארען שמואל גאנצע ראמאן, דער בלוטיגער אדער.

ברודער מאלסטאט

אויף אמיטיג פון א לאנדסמאנשאפט אין בירקאק איז געקומען א מעמבער (מיטגליד). וואס האט זיך גאר וואס אנגעלייגט מיט גראף מאלסטאט און בן איהר אונטער איינפלוס פון דעם בוך האלט ער און איין צייטערען מאלסטאט. — בירקאק פאר געטאן וועלכען אויסשליסען א געוויסען מיטגליד פאר נישט צוהאלטן מיטגלידען אפצופאלן, נעמט אונטער אפשוין א ווארט און זאגט: — מען טאר נישט האנדלען אפערטיאלע בירקאק (אין לאנדסמאנשאפטן טיטליזט מען זיך), „ברודער“ מאלסטאט זאגט, און גלייכקייט דארף הער שוין אויף דער וועלט. מען דארף אויסווערען דעם וואס האלטער צו זאגן צו זיין פערטיגונג. א ביסל שפעטער, ווען עס וועט געשען דער פונקט וועלכען בערגאפען א מעמבער מיט זיין פיל (נישט קיין מעמבער) אויף דער קעשעט פון דער לאנדסמאנשאפט, נעמט דער זעלבער מיטגליד דער א ווארט. — מען איז ביי אונז נישט גערעכט צו די

מעמבערס. ברודער מאלסטאט זאגט, און נישט פון גענומען ווערען אויף דעם שוואכען. דא שטעלט זיך אויף א מיטגליד פון דער אפאזיציע און זייענדיג זיכער, אז דער „ברודער מאלסטאט“ איז נאך א מעמבער אין דער לאנדסמאנשאפט און גיט א געשרי. — פון ווען און איז עס ביי אונז געווארען א מעמבער, און איין מעמבער זאל רעדען אין נאמען פון אונזערען מעמבער, אויב ברודער מאלסטאט האט נישט צו זאגן, זאל ער אליין קומען רעדען, נישט איבערגעבען אנדערע מעמבערס צו רעדען, אין זיין נאמען.

דער בלוט

דער עקאנאמישער יידישער שווישליכער אברהם מארעווסקי האט מיט אייניגע יאהר צוריק געשטראכט לירט אין בירקאקער יידישען קונסטשטאטער ביי מארעווסקי. — מרעסעס אפאל אזא פאל: — שווארץ האט אויפגעפירט אפערטיאלע און גארדינס „גאט, מענטש און טייערע“ אין זיין אייגענער פערזענלעכער און דער אלטער פונקט האט אייבער פון די האנדלענדע פערזענלעך, האפאל דאס „מען“ צו גרויסען מאנאלאג. שווארץ האט אנגעשריבען אויסער דעם מאנאלאג נאך איינעם, אזוי, אז גאנצע ווי דער אפערטא, וועלכער שפילט די ראל, שטרענגט שוין גאנצן זיין האלד, האט ער ערשט א ביי שטיקל קעל ארבייט. — גאר האט שווארץ געגעבען די ראל, האפאל דאס „מען“ מארעווסקי, מארעווסקי ווייזער האט זיך גערייט אויפגעוועגט עפעס גרויסעס אין דער ראל.

יידיש טעאטער „פידהארמאניע“
איראמאנישטא 20
מסד 213-84

דאס איינציגע אפערעטען-טעאטער אין לאדו! בענימאטער
גרויסער טרפאל / הונדערטער מענטשן אומק און בילעטן / גרויסע סענסאציע
נאכט אויס די געלעבטע רעוועלוציאניזם-פרייזען!

דער נאנצער 1 זלאטי גאלדע 45 גראשען
פארמער

נאכטאויסערען פון בעליטען ארטיסט, זינגער און טאנצער
מיט אונטער פון דער
פיליזאפיע, פרימאדאנע,
יוכבד זילבער
און פילע אנדערע.

בן-ציון ווימערער
היינט מאנטאג 9.80 אווענט
די שטארק אויסגענומען פון ליכט שטעט איראמאנישטא אפערעטען

דער פריינדער פאליץ
אין 3 אקטן מיט געוואלד און סענזאציע
פילעס א גאנצען טאג צו עקומען אין קאסע פון מילדערמאניע.
אכטונג ווער ס'קויפט פריהער א בילעט בעקומט א בעסערן פלאץ

סקיט נאמען.
און אייניגע טעג ארום טרעפטן זיי מארעווסקי.
סקיט און זאגט איהם.
— וואס האט מען אויסגעטראגן אויף איהר נא בלבל, אז איהר ווייט היינטיג, איהר האט דאך א שטימע ווי א לייב, איהר לאמט דאך גאר...
דער פאפולארוואסאר פון נארייגע
א בעקאנטער יידישער אקטאר פון אמעריקע איז געקומען גאטראדירען אין דעמאלט. ווי דער שטייגער איז, האט מען איהר פארשטעלט אויף דער בינע בעה א פרויערדיגער גאטראדירער האט גאר געשפילט און דער ביינער גאטראדירער האט געלעבט א ספיש פון הלשון.
— ליידיסוועג דושענעלמען, יו נא (פארשטייט), איהר ביליגט געקומען אין יארא (איראפע), ביקא (ווייל) איהר בויט זיך אין געלד, איהר האט גענוג געלט, איהר האט אליין א סך טעאטערס אין אמעריקע, איהר ביליגט געקומען איהר ציליגט איהרעליטעס צווען קען, איהר ווייסט דאך, אז ביי אונז אין אמעריקע האט געלעבט א גרויסער דראמאטורג יעקב גאדלעך. ליידיסוועג קען מען אים אין יארא ווייזער ווייזער און דער ביינער האט פון די גרעסטע יידישע אקטארען פון אמעריקע געשלאסען צו פאפולאריזירען די ווערק פון יעקב גאדלעך, אין מיר האפן, גענומען אויף זיך וועלכע פארהערן קיין יארא און די באר שפילען די ווערק פון יעקב גאדלעך, כדי איהר זאלט זיך בעקענען מיט איהם און ווערען וואס פאר א גראד ס'ווייזער האפן מיר האפן געהאט.
איהר ליידיסוועג דושענעלמען, פרייטאג און שבת צו מירן ערשטען אויפטריט פון איהר אויף „בליזא אויסלעבט“ פון י. ליבן און וועטאן אונטען דאס פרייהעטע ווערט, די ווייטע שולאזניץ פון דאסלאטערעווסקי.

Dr. Wotkowski
האט זיך איבערגעצויגט אויף
צינגער-גאס 11, טעל. 238-02
נעמט אן אין הויט-און ווענערישע
טראנקהייטען, מענער-שוועכע
נעמט און פון 12-8 ביטען, 6-4 און פון 9-7

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע
טראנקהייטען און מענער-שוועכע
8 טראנגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 11-8 און פון 8-4 אונט, וועטאן פון 2-11 מיטען.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארט-זאל.
אונז עמיטעלעם-לעסטינישע-פרייזען

מארישער, אייניגע געפיען זיך אין דער טיפערעס קוים צו זעהן; פערקלערט אין זייערע לויפט דריי, א קליין, צייליך מירעלע, העל בעלזשעט, פון וואנער קומט זי אהער? אמה, ער האט עס קיינמאל נישט, עס פעהלט איהם שטענדיג, אפער דאס איז אלץ דערפאר ווייל ער איז פרייגעבליג, און א חוץ דעם האט ער א ברענדעדיג ליידענשאפט איינגעווארפן, אונטער פון גאר דער וועלט טייערע באקאנטשטאפען און מיליטער, קאסטאפאדע שווער-וואפען מיט ענדלעכע פערזענלעכע בעזירונגען פאנצערס מיט פאנסטאטירשע העלמעס, מעפעל-שטיקער קאסטענס און שמוקראכען פון צארייט, פיליגריגער צאנקעלעך, אינקוסטירטע מיט גאלד און עמאל וואנעס, רייכע א-ינטעלישע טעטיכער, און בילדער פון איטאליען און בעלגיע, ווען מען פלעגט איהם פארטען, און דאס בעזאחלט ער פאר ביל דער פילמער-ווי מען פערלאנגט, פלעגט ער ענטפערען אז ער טוט עס כדי אויסצוהאלטען דעם כבוד פון זיין פראפעסיע.
אז אויף האט געלעבט רעמבראנדט ווי א קעניג מיט זיין סאסקא און א פאלאץ פול מיט קונסט, ווי א רייכער מלכהם.
קיין וואונדער נישט, וואס ער האט שטענדיג בעדאכט געלט, און קיין וואונדער נישט, וואס זיינע קארגע און פינדיקע קרובים פון סאסקאס זיינע האבען איהם ערקלערט אנאפערע מלכהם, און קיין וואונדער נישט, וואס ער האט אנגעווארפן, ווערען נאך מעהר בעשטעלונגען, כדי צו פערדינען נאך מעהר געלט.
צו דעמאלט דאס איז געווען איהם דעם יאהר 1641, ווען ער איז אלט געווען איהם 35 יאהר, איז צו איהם געקומען א בעשטעלונג פון א קאמפאניע אמסטערדאמער גווארדיע, צו מאלען א גרויסע קאלעקטאנען פארטער-בילד, וואס זאל פארשטערקען די גאנצע קאמפאניע אין א מאמענט, ווען זי האלט אין איריטאלישער, יעדער איינער, וואס האט געוואלט אריין אין דעם בילד, האט געזאגט, איינצוהאלטן הונדערט גולדען, יעדער א גלייכע סומע, און יעדער האט דערפאר פערלאנגט א גלייכע פרא-מינען אויפן בילד.
וואס זעט האט רעמבראנדט געטאן? ער האט איינגאנצען פערדינען, נאך ער דארף יעדען צוהערענדיגן שטעלען, ווייל יעדער צוהאלט הונדערט גולדען, און האט געשטאנען א בילד, וואס איז הונדערט מאל ווייט געווען פון זייערע דעווארטונגען.
אין א גרויסען סטוקלען רויס, רייסט זיך צוריי א העל שטיק לייט, און פאלט דא אויף א פנים, דארט אויף א דאך, פון א גרויסע מענשען וואס זענען טומעלדיג אויף די פיס, גרויס צאליסען קינד...

פערדינען האט ער זיך פערפליכטעט אויסצוהאלטען אין פינף אדער זעקס יאהר.
ער האט עס געטאן לייכטמאטיג, ווייל קומט דעם איהם נישט אן געלט גינגט אמה, ער האט עס קיינמאל נישט, עס פעהלט איהם שטענדיג, אפער דאס איז אלץ דערפאר ווייל ער איז פרייגעבליג, און א חוץ דעם האט ער א ברענדעדיג ליידענשאפט איינגעווארפן, אונטער פון גאר דער וועלט טייערע באקאנטשטאפען און מיליטער, קאסטאפאדע שווער-וואפען מיט ענדלעכע פערזענלעכע בעזירונגען פאנצערס מיט פאנסטאטירשע העלמעס, מעפעל-שטיקער קאסטענס און שמוקראכען פון צארייט, פיליגריגער צאנקעלעך, אינקוסטירטע מיט גאלד און עמאל וואנעס, רייכע א-ינטעלישע טעטיכער, און בילדער פון איטאליען און בעלגיע, ווען מען פלעגט איהם פארטען, און דאס בעזאחלט ער פאר ביל דער פילמער-ווי מען פערלאנגט, פלעגט ער ענטפערען אז ער טוט עס כדי אויסצוהאלטען דעם כבוד פון זיין פראפעסיע.
אז אויף האט געלעבט רעמבראנדט ווי א קעניג מיט זיין סאסקא און א פאלאץ פול מיט קונסט, ווי א רייכער מלכהם.
קיין וואונדער נישט, וואס ער האט שטענדיג בעדאכט געלט, און קיין וואונדער נישט, וואס זיינע קארגע און פינדיקע קרובים פון סאסקאס זיינע האבען איהם ערקלערט אנאפערע מלכהם, און קיין וואונדער נישט, וואס ער האט אנגעווארפן, ווערען נאך מעהר בעשטעלונגען, כדי צו פערדינען נאך מעהר געלט.
צו דעמאלט דאס איז געווען איהם דעם יאהר 1641, ווען ער איז אלט געווען איהם 35 יאהר, איז צו איהם געקומען א בעשטעלונג פון א קאמפאניע אמסטערדאמער גווארדיע, צו מאלען א גרויסע קאלעקטאנען פארטער-בילד, וואס זאל פארשטערקען די גאנצע קאמפאניע אין א מאמענט, ווען זי האלט אין איריטאלישער, יעדער איינער, וואס האט געוואלט אריין אין דעם בילד, האט געזאגט, איינצוהאלטן הונדערט גולדען, יעדער א גלייכע סומע, און יעדער האט דערפאר פערלאנגט א גלייכע פרא-מינען אויפן בילד.
וואס זעט האט רעמבראנדט געטאן? ער האט איינגאנצען פערדינען, נאך ער דארף יעדען צוהערענדיגן שטעלען, ווייל יעדער צוהאלט הונדערט גולדען, און האט געשטאנען א בילד, וואס איז הונדערט מאל ווייט געווען פון זייערע דעווארטונגען.
אין א גרויסען סטוקלען רויס, רייסט זיך צוריי א העל שטיק לייט, און פאלט דא אויף א פנים, דארט אויף א דאך, פון א גרויסע מענשען וואס זענען טומעלדיג אויף די פיס, גרויס צאליסען קינד...

רעמבראנד'ס לעבען און ליבע

די נאכט-וואך און סאסקאס מייט
מיט וואס זעט איז אזוי גרויס רעמבראנד'ס מעלדען? — דאס איז א סוד — א מיט-טעקע.
ווער אייבער וואס שטעלט פאר רעמבראנדט א ווערען, האט דעם זיכערשטען געזעהן, אן ער געפילט זיך אין דער גענווארט פון א לויטערען, אייניגען קונסט-פראדוקט פון א זשעניע, בלויז מילקעלאנזשעלא קאן זיך פערגלייכען מיט רעמבראנדט אין אפאקאלאפטיש קונסטלעכער עכט-קייט.
אנצווארען מיטן פינגער וואס זאגט די עכטקייט לייגט, און אומגעווענליך, דאס איז א סוד — א מיט-טעקע.
צווייטעס, איינצוהאלטן דער טאן פון רעמבראנדט א בילד, דער מיר-פריינדער גאלדען און רייך קליי-מיר-דיגער טאן! פיל אלטע מיסטעס האבען געמאלען מיר-ברודער אדער פינסטער-שווארץ, אפער קיינער פון די האט נישט אזוי ווארעם רייכקייט ווי ער, וועט קלינגען ווי ערשטע פרוסט-שטיט מיט א רייכען טעמבער, ווי א סאמעלענע בא-יטארשטיט קלינגע פון טייבע ליינענען.
מערקווידיג, ווי דער נאנצער וואס רעמבראנדט גיט דעם אויפער אנגעלייגטן איינברוק, ווי דער טאן פון זיין מאלעריי מיט דעם אויג.
דער טיפער רעמבראנדט טאן היינטיגע ווערען עפעס וואס איז פערלעכערעס, איינברוקענדיג וואס קאן נישט אומגעווארפן ווערען פון ביזן מאדעס, רעוואלוציאניש אפילו קאמאטאראפער.
אין דעם טאן גיט זיך אריין ייגע פאפער, איין פארם און אפאפאליטער-ווייטער שכן צו דעם צווייטען פארם. רעמבראנדט האט זיך קיינמאל נישט געפרעגט וועלכען פארם ער דארף געבראכען גאר וועלכער פארם דארף זיך דער צווייטער, דער בעקסטער צוהאלטן. קיין איינציגער פארם טאר נישט הערשען, נאר אלע דארפן זיין צונויפגעקאמטן אין איין געווענע, דערפון קומט זיין טאן, די עכטע טא-גאלטע-מילעריי וואס די וועלט פערמאגט.
און איינער זיין פאריבער-טאגליכע הערשט דאס מערסטע רעמבראנדט-ליכט, — קענע ליכט,

